

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2023-05-25 Nr. NP17-46(23)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SAUGUMO ĮSTATYMO NR. X-813 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (toliau – **NPPSS**) susipažinęs su Lietuvos Respublikos viešojo saugumo įstatymo Nr. X-813 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektu ir su juo susijusių įstatymų projektais (toliau – **Projektas**), teikia šį raštą, kuriame nurodo Projekto trūkumus ir išreiškia pagrįstas abejones dėl nauju teisiniu reglamentavimu siekiamo Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – **VST**) ir policijos veiklos tobulinimo.

Visų pirma, atkreiptinas dėmesys į Projekto aiškinamajame akte pateiktus analizuotus ir vertintus numatomus Projekto rezultatus. Šiuo atveju pasigendama kokią poveikį numatomas teisinis reguliavimas turės VST pareigūnams, kitiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas.

Projekto aiškinamajame rašte pateiktas Projektu siekiamų įtvirtinti pakeitimų rizikos vertinimas yra tik policijos pareigūnų atžvilgiu, nurodant, kad pareigūnų funkcijos, veiklos teritorija ir kitos esminės sąlygos nesikeis, tačiau analizuojant aiškinamajame rašte pateiktą informaciją pasigendama lygiagrečios analizės VST pareigūnų atžvilgiu. Taip pat paminėtina, kad NPPSS žiniomis, VST pareigūnai nėra tinkamai informuoti apie numatomo teisinio reguliavimo pokyčius ir su tuo susijusias pasekmes.

Antra, NPPSS vertinimu panaikinus VST turimą centrinės statutinės įstaigos statusą, esami VST pareigūnai patirs neigiamas pasekmes. Pagal šiuo metų galiojantį Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 4 straipsnio 4 dalį VST ir Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos yra atskira institucinė sistema, kiekviena sudaranti statutinių įstaigų sistemą. Iš pateikto reglamentavimo galima daryti išvadą, jog perkeliant VST pareigūnus iš vienos atskiros institucinės sistemos į kitą, turės būti naikinamos šiuo metu VST pareigūnų užimamos pareigybės, steigiant naujas pareigybes kitoje institucinėje sistemoje. Taigi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.97 straipsnio 3 dalimi bei Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 14 straipsniu, VST būtų reorganizuojama jungimo būdu, ją prijungiant prie Policijos departamento, kuriam pereitų visos reorganizuojamos biudžetinės įstaigos VST teisės ir pareigos. Apibendrinant aukščiau išdėstytą, įvykus reorganizavimo procesui, iškyla grėsmė, jog daug VST pareigūnų, gavę išpėjimus apie jų pareigybių panaikinimą, paliks vidaus tarnybos sistemą.

Teikiamu Projektu siekiama VST reformuoti į specializuotą policijos padalinį. Atkreiptinas dėmesys, kad tokiu atveju VST iš antros statutinių įstaigų grupės būtų perkeliama į trečią įstaigų grupę. Remiantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 53 straipsnio 2 dalimi pareigūno pareiginė alga nustatoma atsižvelgiant į įstaigų grupę, kuriai priskirta statutinė įstaiga, kurioje pareigūnas eina pareigas. Taigi, nauju teisiniu reglamentavimu būtų stipriai siaurinamos VST pareigūnų pareiginės algos koeficientų dydžių apatinės ir viršutinės ribos.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Projektu siūlomu teisiniu reguliavimu VST pareigūnų darbo apimtys bus didinamos, kadangi prie esamų funkcijų prisidės bendrųjų policijos funkcijų vykdymas, o darbo užmokesčio viršutinė riba bus mažinama. Taigi, VST pareigūnų darbo sąlygos bus bloginamos ir nauju teisiniu reguliavimu bus pažeidžiamas Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 3 straipsnio 1 dalies 7 punkte įtvirtintas teisėtų lūkesčių apsaugos principas.

Kadangi be numatytų VST veiklos modelio pokyčių, teikiamu Projektu siekiama sudaryti prielaidas sistemiškai didinti policijos institucijų veiklos efektyvumą, t.y. organizuojant veiklą per 5 Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos struktūrinius padalinius – apygardų vyriausiuosius policijos komisariatus, NPPSS šiems numatomiems policijos veiklos pokyčiams pastabų neturi.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, NPPSS pritartų projektui, jeigu būtų atsižvelgta į aukščiau pateiktas pastabas, VST pareigūnams būtų tinkamai išaiškinta šios pertvarkos nauda, taip pat jeigu reorganizuojamos VST pajėgos būtų tinkamai motyvuotos (padidėtų jų darbo užmokestis, koeficientai, pareigos, suteikti priedai ir pan.).

Pirmininkas

Saulius Džiautas